

Проект на УСАИД - Партнерство за подобра бизнис регулатива

USAID Project - Partnership for Better Business Regulation

Projekti i USAID - Partneritet për rregullativë më të mirë afariste

**ПОСЛЕДОВАТЕЛНА АНАЛИЗА НА ЕФЕКТИТЕ ВРЗ
МЕТАЛНА, ЕЛЕКТРО, МАШИНСКА И
АВТОМОБИЛСКА ИНДУСТРИЈА ОД ЗДРАВСТВЕНО-
ЕКОНОМСКАТА КРИЗАТА ПРЕДИЗВИКАНА ОД
ВИРУСОТ COVID-19**

Проф. Д-р Дарко Лазаров
Економски факултет, УГД
- Автор на студијата -

❖ **Економското значење на анализираните сектори**

- Број на компании по сектори
- Бруто додадена вредност и извоз по сектори
- Број на вработени и плати по сектори

❖ **Економски последици од кризата и очекувања**

- Индустриско производство и извоз
- Спроведено анкетно истражувања и интервјуа

❖ **Предлог мерки за амротизирање на последиците**

Број на компании по одделни сектори

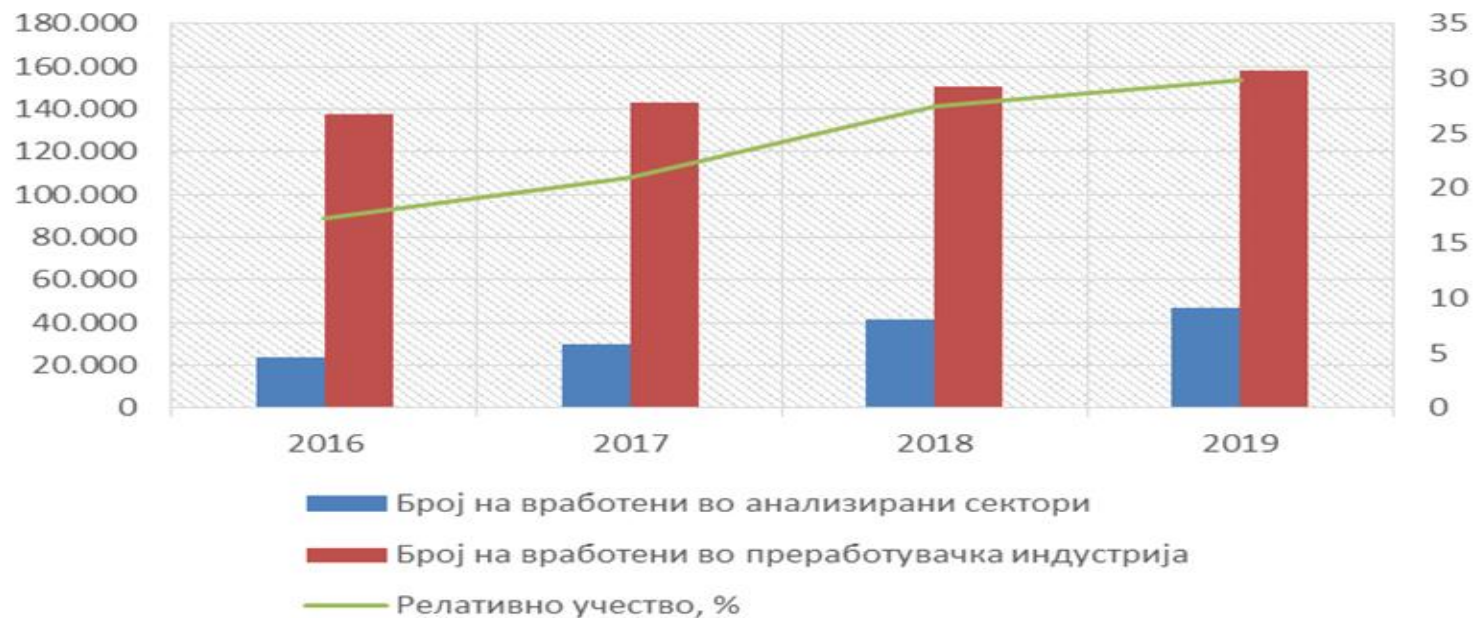
СЕКТОРИ	Број на компании
1. Производство на фабрикувани метални производи, освен машини и опрема	831
1.1 Производство на метални конструкции	289
1.2 Ковање, пресување, штанцување и валање на метали; металургија на прав	39
1.3 Обработка и пресвлекување на метали; општи машински работи	248
1.4 Производство на сечила, алати и метална опрема за општа намена	56
1.5 Производство на останати фабрикувани метални производи	175
2. Производство на електрична опрема	102
2.1 Производство на електромотори, генератори, трансформатори и уреди за дистрибуција и контрола на електрична енергија	25
2.2 Производство на батерии и акумулатори	1
2.3 Производство на кабел и електроинсталациски материјал	8
2.4 Производство на електрична опрема за осветлување	18
2.5 Производство на уреди за домаќинството	12
2.6 Производство на друга електрична опрема	38
3. Производство на машини и уреди, неспомнати на друго место	153
3.1 Производство на машини за општа намена	27
3.2 Производство на алатни машини за обработка на метали и машински средства	9
3.3 Производство на други машини за специјални (посебни) потреби	43
4. Производство на моторни возила, приколки и полуприколки	43
4.1 Производство на моторни возила	8
4.2 Производство на каросерии за моторни возила, производство на приколки и полуприколки	5
4.3 Производство на делови и дополнителен прибор за моторни возила	30
ВКУПНО	1.130

Извозни перформанси на анализираните сектори

Индустирија	Вредност на извоз, евра	Релативно учество, %	Број на извозни компании	Топ 10 извозни производи
Фабрикувани метали	231.757.005	3,96	158	92,3
Машинска	677.230.007	11.6	48	95.8
Електро	862.598.393	14,7	36	92
Моторни возила и транспорта опрема	321.103.388	5,48	29	96.8
ВКУПНО	2.092.688.793	35,74	271	/

Број на вработени во анализираните сектори

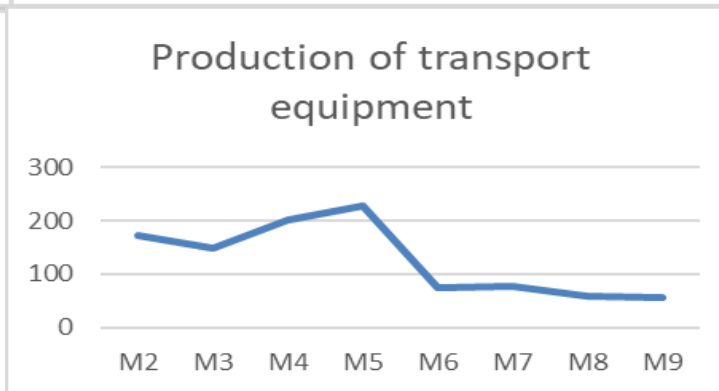
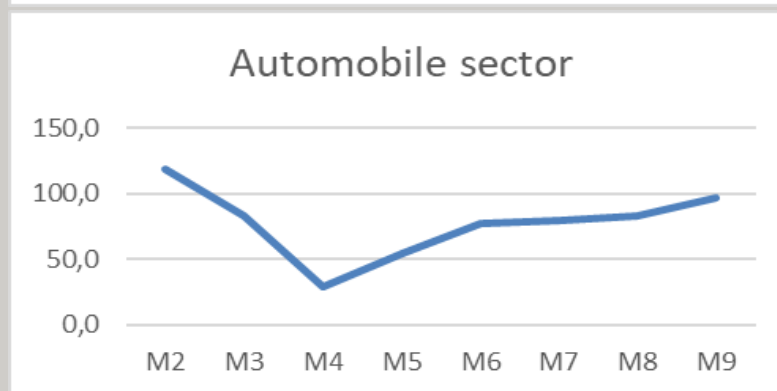
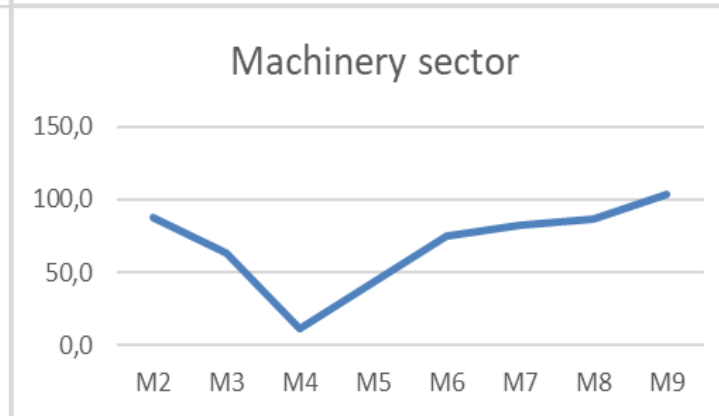
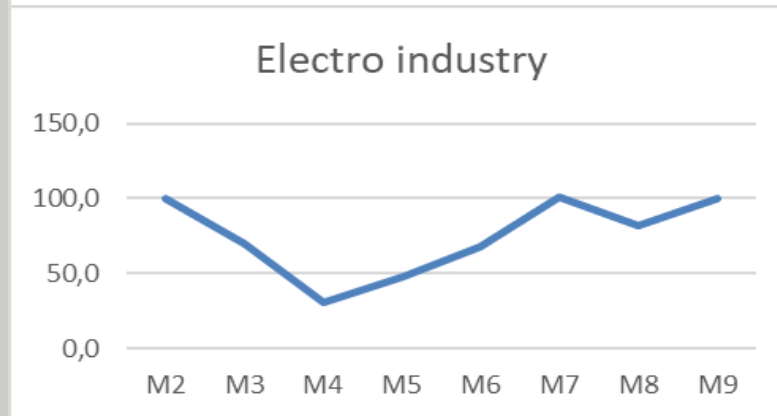
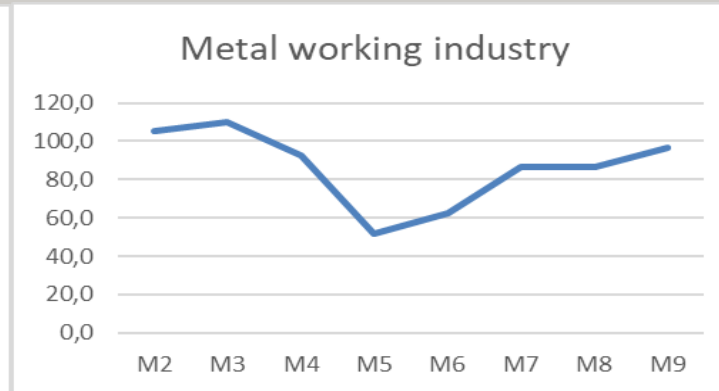
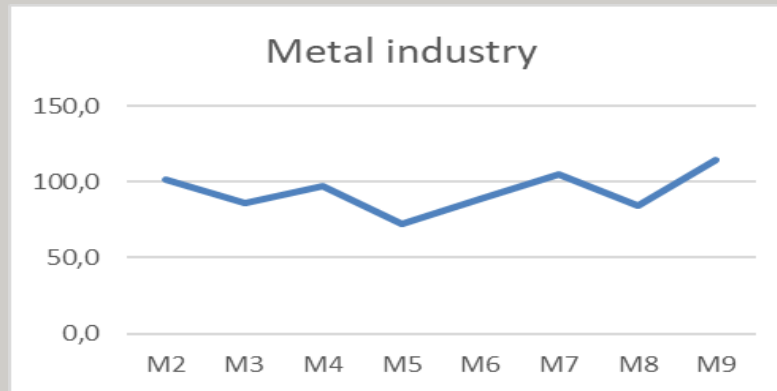
Опис	2016	2017	2018	2019
Производство на фабрикувани метални производи	6.294	6.464	8.531	10.296
Производство на електрична опрема	2.122	1.895	4.492	3.723
Производство на машини и уреди, неспомнати на друго место	1.233	1.386	2.340	2.500
Производство на моторни возила, приколки и полуприколки	12.568	18.796	23.964	28.523
Производство на останата опрема за транспорт	499	441	460	480
Поправка и инсталирање на машини и опрема	959	1021	1553	1600
ВКУПНО	23.675	30.003	41.339	47.122

Влијанието на кризата врз анализирани сектори (индустриско производство м1-м9)

SECTOR	I - IX 2020 I - IX 2019
Industry	87,9
Manufacturing	87,6
Metal industry	94,2
Metal working industry	89,2
Electro industry	77,7
Machinery sector	69,1
Automobile sector	81,6
Other transport equipment	101,3

Влијанието на кризата врз анализирани сектори (индекс на индустриско производство м2-м9)

Влијанието на кризата врз анализирани сектори (стапка на раст/пад на извозот м2-м9)

SECTOR	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	Average, M2-M9
Metal industry	-15,17	-29,94	-23,06	-20,28	2,56	-0,20	-11,99	1,34	-12,09
Metal working industry	42,70	3,74	-14,27	-13,28	0,96	-2,14	-18,70	-12,76	-1,72
Electro industry	-10,79	-25,96	-71,51	-57,41	-10,12	-0,83	11,88	11,24	-19,19
Machinery sector	-10,77	-41,69	-82,85	-32,68	-4,07	-2,14	11,88	36,60	-15,71
Automobile sector	-8,06	-31,38	-79,14	-51,73	-22,46	-13,73	-6,77	-7,40	-27,58
Other transport equipment	62,71	15,79	-10,75	42,01	-0,38	-3,85	17,39	1,98	15,61
TOTAL EXPORT	-1,88	-26,85	-60,28	-39,27	-7,26	-8,13	0,10	4,02	-17,44

Резултати од спроведеното анкетно истражување и интервјуа

- Најголем дел од компаниите (повеќе од 80%) посочиле дека годинава ќе имаат **намалување на приходите за повеќе од 20%** споредено со минатата година.
- Причини за падот на приходите во најголема мера се должи на **падот на извозот** поради намалената странска побарувачка
- Сериозни проблеми во делот на **намалување на профитабилноста и ликвидноста**
- Најголем број на компаниите ги **задржаа своите работници** во овој период
- Потребен **подолг период за враќање во нормала** (од 3 до 6 месеци) после кризата, но постои голема неизвесност кога ќе заврши кризата

Оценка на антикризните мерки

-Компаниите сметаат дека **поддршката на владата требаше да биде поголема**, мал дел од мерките во рамките на четирите пакети на антикризни мерки годинава се насочени кон поддршка на овие сектори

-Најкористена мерка од компаниите се **даночните олеснувања** и мерката за **субвенционирање на плати**

-Дел од мерките кои беа предложени од компаниите систематизирани во првата студија се **интегрирани во четвртиот пакет**, но ќе почнат со реализација од 2021 година

Предлог мерки за пребродување на кризата и поттикнување на идниот развој на анализираните сектори

- **Целосна реализација на предвидените мерки како што се програмата за евтини кредити за компаниите, гарантната шема за царински долг и комерцијални кредити, намалување на царинските стапки за увоз на репроматерија и машини**
- **Програми за системско подобрување на конкурентноста преку воведување на грантови**
- **Програма за поддршка на извозните компании и поголема вклученост на државата во поврзување на домашните и странските компании**
- **Обезбедување на поддршка за странските компании во ТИРЗ зоните и поактивен пристап на државта во привлекување на нови инвестиции**

— Ви Благодарам за вниманието

